

РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Ірина Рибак, вчителька хімії

Середня загальноосвітня школа № 41, м. Львів, Україна
0701happy0701@gmail.com

Одним з головних завдань вчителя є навчити дитину мислити, розуміти суть природних явищ, аналізувати інформацію й вміти доречно застосувати здобуті знання в різноманітних ситуаціях. У Концепції розвитку загальної середньої освіти України наголошується: самостійність знань переосмислено таким чином, що сучасна людина має швидко адаптуватися до обставин, що змінюються, самостійно набувати знання та вміти грамотно працювати з інформацією, тобто вона має мислити самостійно, творчо, критично, генеруючи нові ідеї. Критичне мислення учнів розвивається на основі формування дослідницьких навичок: уміння спостерігати, описувати, порівнювати, визначати, асоціювати, узагальнювати, прогнозувати, застосовувати. Використання сучасних інтерактивних прийомів та технологій сприяють розвитку пізнавального інтересу, уваги, пам'яті, творчих здібностей і навичок критичного мислення дітей.

Структура сучасного уроку з використання методів і прийомів критичного мислення виглядає так: актуалізація знань; усвідомлення матеріалу (змісту уроку); рефлексія.

На етапі актуалізації я застосовую методику “Мозкового штурму”, “Грунування”, евристичні бесіди, дискусії, хімічні диктанти, різні форми і методи роботи в групах. Це робота над створенням і захистом проєктів, логічні передбачення, “Метод-прес”, “Обмінятися проблемами”, “Снігова куля”, метод “кейсів”, відпрацювання навичок розв'язувати проблемні ситуації. Наприклад, при вивченні теми “Амінокислоти” спонукаю учнів знаходити й аналізувати відмінності карбонових кислот та амінокислот, тобто використовувати порівняльний метод досліджень. Етап рефлексії включає вправи для закріплення та корекції знань учнів: “Сенкани”, “Грунування”, проблемно-творчі задачі, твори-п'ятихвилинки, “Одним словом” [1]. На етапі підведення підсумків – вправи “Мікрофон”, “Незакінчене речення”, “Час похвали”.

1. О.О. Шевченко, Критичне мислення: ключові характеристики та вправи для його розвитку, *Управління школою: наук.-метод. журн.*. 19/21 (2018) 58-64.